

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

ПОЛОЖЕННЯ
про електронний навчальний курс

МЕЛІТОПОЛЬ 2020

Положення про електронний навчальний курс /Кюрчев В.М., Ломейко О.П., Болтянська Н.І., Скляр Р.В., Вовк О.Ю. – Мелітополь: ТДАТУ, 2020 – 12с.

Положення про електронний навчальний курс розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні», «Положення про дистанційне навчання» затверджене наказом МОН України, Наказу МОН України «Про затвердження правил використання комп'ютерних програм у навчальних закладах», вимог Національного стандарту системи управління якістю освіти ДСТУ ISO 9001:2018 та міжнародного стандарту ISO 9001:2015, «Положення про організацію освітнього процесу в ТДАТУ», «Положення про дистанційне навчання в ТДАТУ».

Метою даного Положення є визначення основних організаційно-методичних орієнтирів для розробки і впровадження в освітній процес університету електронних навчальних курсів дисциплін.

Авторський колектив:

КЮРЧЕВ В.М. – ректор університету, д.т.н., професор

ЛОМЕЙКО О.П. – проректор з НІПР, к.т.н., доцент

БОЛТЯНСЬКА Н.І. – начальник НМЦ

СКЛЯР Р.В. – завідувач відділу МЯОД

ВОВК О.Ю. – доцент кафедри ЕТЕМ

Розглянуто і схвалено
науково-методичною радою ТДАТУ
Протокол № 8
від "16" червня 2020 р.

1. Загальна частина

1.1 Положення про електронний навчальний курс (далі – Положення) визначає основні засади організації та запровадження технологій електронного навчання в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного (далі – Університет), а також порядок атестації та використання електронного навчального курсу (далі – ЕНК).

1.2 Основні терміни

Автор ЕНК – користувач системи електронного навчання, який створює та може редагувати ЕНК, а також використовувати їх в освітньому процесі.

Електронний навчальний курс (ЕНК) - це комплекс навчально-методичних матеріалів та освітніх послуг, створених для організації індивідуального та групового навчання з використанням дистанційних технологій (далі ДТ), що базуються на Internet-технологіях.

Дистанційні технології навчання - складаються з інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій дистанційного навчання (ДН).

Інноваційні педагогічні технології дистанційного навчання - це технології опосередкованого активного спілкування викладачів зі студентами, здобувачів вищої освіти між собою з використанням телекомунікаційного зв'язку та методології індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти зі структурованим навчальним матеріалом, який подається у електронному вигляді та зберігається на спеціальному освітньому порталі, з урахуванням компетентнісного та особистісно-орієнтованого підходу, методу проектів та педагогіки співробітництва.

Інформаційно-комунікаційні технології дистанційного навчання - це технології створення, опрацювання, передавання і зберігання навчальних матеріалів, організації та супроводу навчального процесу за допомогою телекомунікаційного зв'язку, зокрема, електронних локальних, регіональних та глобальних (Internet) мереж та відповідних сервісів.

MOODLE (Modular Object Oriented Distance Learning Environment)– web-орієнтована система, яка функціонує в мережі Internet у вигляді web-сайту в межах освітнього порталу університету.

1.3 Основними характеристиками ЕНК є:

- чітка логіка та структурованість навчально-методичних матеріалів;
- відповідність основним структурним елементам процесу вивчення навчального курсу: лекції, практичні, семінарські, лабораторні роботи, самостійна робота, залік, іспит;
- чіткий і послідовний графік виконання здобувачами вищої освіти навчального плану;
- налагоджена система інтерактивної взаємодії викладача і здобувача вищої освіти, здобувачів вищої освіти між собою, засобами ресурсів ЕНК та дистанційних технологій, протягом усього часу вивчення навчального курсу;
- якісно виконані навчальні матеріали, які дозволяють набутти компетентностей, задекларованих у робочій програмі; наявність мультимедійних

навчальних матеріалів;

- система оцінювання результатів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти, яка включає форми та критерії оцінювання всіх видів навчальної діяльності;
- система контролю та самоконтролю всіх видів навчальної діяльності здобувачів вищої освіти.

1.4 Електронні навчальні курси можуть бути використані як засоби навчання для здобувачів вищої освіти денної, заочної, дистанційної форм навчання та регіональних закладів вищої освіти на всіх етапах навчальної діяльності здобувачів вищої освіти під час вивчення відповідних дисциплін.

1.5 Електронні навчальні курси можуть містити електронні ресурси двох типів:

а) ресурси, призначені для подання здобувачам вищої освіти змісту навчального матеріалу, наприклад, електронні конспекти лекцій, мультимедійні презентації лекцій, методичні рекомендації, веб-касти або аудіо-касти тощо;

б) ресурси, призначені для закріплення вивченого матеріалу, формування вмінь та навичок, самооцінювання та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти, наприклад, завдання, тестування, анкетування, форум, чат тощо).

1.6 Всі електронні навчальні курси, розміщені на освітньому порталі Університету, повинні мати уніфіковану структуру.

2. Вимоги до електронних навчальних курсів

2.1. Процес створення ЕНК на рівні ЗВО передбачає чотири послідовних етапи (рекомендовано):

Етап 1 - навчання науково-педагогічних працівників (НПП) щодо створення електронного навчального курсу.

Етап 2 – наповнення ЕНК електронними навчально-методичними ресурсами в повному обсязі відповідно до вимог даного Положення.

Етап 3 - апробація ЕНК протягом одного навчального семестру. На цьому етапі викладач реєструє здобувачів вищої освіти на курсі, розміщеному на освітньому порталі, та відкриває для них доступ до ресурсів ЕНК для забезпечення процесу навчання. Результати навчання здобувачів вищої освіти зберігаються на освітньому порталі.

Етап 4 – атестація електронного навчального курсу на рівні ЗВО. Лише атестований ЕНК має право на його використання на всіх етапах освітнього процесу (в т.ч. на етапі підсумкової атестації).

2.2 Відмінність електронного навчального курсу (ЕНК) від інших електронних засобів навчання, полягає у тому, що ЕНК передбачений для оволодіння здобувачами вищої освіти навчальним матеріалом під керівництвом викладача. В процесі навчання здобувачів вищої освіти ЕНК безперервно змінюється (оновлюється) та вдосконалюється з урахуванням вимог сучасного ринку праці.

2.3 Автори ЕНК розміщують їх на освітньому порталі в системі дистанційного навчання університету за посиланням _____. Робота portalу повинна бути

організована на основі системи управління навчальними ресурсами, зокрема, Moodle, функціональні можливості якої дозволять:

- здобувачам вищої освіти: отримувати персоніфікований доступ до електронного навчального курсу та університетського репозитарію чи електронної бібліотеки через Інтернет, відкривати та завантажувати на власний комп'ютер навчально-методичні матеріали курсу, в тому числі і мультимедійні, відправляти виконані завдання для перевірки, проходити електронне тестування; спілкуватися із іншими слухачами курсу індивідуально чи в малих групах, ставити викладачеві запитання, переглядати електронний журнал обліку оцінок тощо;

- викладачу: самостійно створювати та редагувати ресурси ЕНК, надсилати повідомлення здобувачам вищої освіти, розподіляти, збирати та перевіряти завдання, вести електронні журнали обліку оцінок та відвідування, налаштовувати різноманітні ресурси курсу, організовувати електронне обговорення актуальних проблем між здобувачами вищої освіти в групі або малих групах в он-лайн та off-лайн режимах тощо.

2.4 Кожний ЕНК, розміщений на освітньому порталі, повинен мати ресурси трьох типів:

- 1) інформаційні;
- 2) діяльнісні;
- 3) комунікаційні.

Навчально-методичні матеріали ЕНК з дисциплін на базі платформи дистанційного навчання Moodle мають бути структурованими відповідно до схеми, наведеної на рис.1 та містити наступні матеріали:

- **загальні відомості про навчальну дисципліну та про автора(ів):**
 - робоча програма навчальної дисципліни;
 - відомості про автора(ів) курсу має містити прізвище, ім'я та по-батькові, електронну пошту, перелік курсів, що викладаються;
 - оголошення;
- **теоретичний матеріал курсу дисципліни:**
 - структурований електронний лекційний матеріал, зміст якого відображає логіку навчання за курсом і надає здобувачу вищої освіти теоретичні відомості з тем дисципліни у повному обсязі;
 - аудіо-, відео-, анімаційні навчальні ресурси (за необхідністю);
- **контроль засвоєння лекційного матеріалу:** до кожного питання в лекційному матеріалі подаються тестові завдання з обмеженням переходу до складання тестових завдань з наступного лекційного питання – не можна починати складати поточний тест, не отримавши позитивну оцінку з тесту за попереднє питання лекційного матеріалу; база тестових питань для контролю лекційного матеріалу повинна містити не менше 120 тестових питань;
- **практичні (семінарські, лабораторні) роботи:** методичні вказівки до виконання практичних (семінарських, лабораторних) робіт, форма подання результатів виконання з обов'язковим їх завантаженням на освітній портал;
- **контроль засвоєння практичних (семінарських, лабораторних) робіт:** до кожної практичної (семінарської, лабораторної) роботи подаються тестові завдання з додаванням обмеження – не можна починати складати тести з практичної (семінарської, лабораторної) роботи, не завантаживши звіт про виконання роботи; для складання тестів до практичних (семінарських,

лабораторних) робіт застосовують базу тестових питань для контролю лекційного матеріалу з додаванням (за бажанням ведучого викладача) додаткових тестових завдань, які стосуються практичних (семінарських, лабораторних) робіт; до тестів за необхідністю можна додавати певні завдання на розв'язання задач з матеріалу практичної (семінарської, лабораторної) роботи, тощо, із завантаженням звітів з виконання цих завдань;

- **модульний контроль:** для оцінювання знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення кожного модуля курсу, використовуються тестові завдання з підсумкових модульних контролів 1 та 2, з додаванням обмежень – не можна починати складати тести з ПМК 1, не отримавши позитивну оцінку з тесту за останнє питання лекційного матеріалу зі Змістового модуля 1 та не можна починати складати тести з ПМК 2, не отримавши позитивну оцінку з тесту за останнє питання лекційного матеріалу зі Змістового модуля 2; у тестах з кожного ПМК повинно бути не менше 30 та не більше 45 тестових завдань (кількість визначає ведучий викладач); тести з ПМК 1 і ПМК 2 повинні формуватись на основі бази тестових питань для контролю лекційного матеріалу та практичних (семінарських, лабораторних) робіт, що відносяться до відповідного ПМК; за необхідністю додатково можна додавати певні завдання на розв'язання задач з матеріалу модулю, тощо, із завантаженням звітів з виконання цих завдань;

- **матеріали для проведення підсумкової атестації:** підсумковий тест для атестації здобувача вищої освіти з дисципліни виконується у закритому вигляді для контрольного зрізу НМЦ і у відкритому вигляді для зрізу ведучим викладачем; для тесту у відкритому вигляді для зрізу ведучим викладачем застосовуються обмеження – не можна починати складати підсумковий тест не отримавши позитивної оцінки за тести з ПМК 1 і ПМК 2; у закритому підсумковому тесті повинно бути 30 тестових завдань, у відкритому підсумковому тесті – не менше 30 та не більше 45 тестових завдань (кількість визначає ведучий викладач); підсумковий тест повинен формуватись на основі бази тестових питань для контролю лекційного матеріалу та практичних (семінарських, лабораторних) робіт всієї дисципліни і включати не менше 120 тестових питань;

- **методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти:** необхідно розмістити додатковий теоретичний матеріал (якщо це передбачено робочою навчальною програмою) та завдання для самостійної роботи із поясненням їх виконання;

- **додаткові матеріали.**

2.5 Результати навчання здобувачів вищої освіти фіксуються у електронному журналі оцінок, в якому викладач задає категорії для оцінювання всіх видів навчальної діяльності та визначає їх обсяг (у відсотках) по відношенню до підсумкової оцінки з дисципліни.

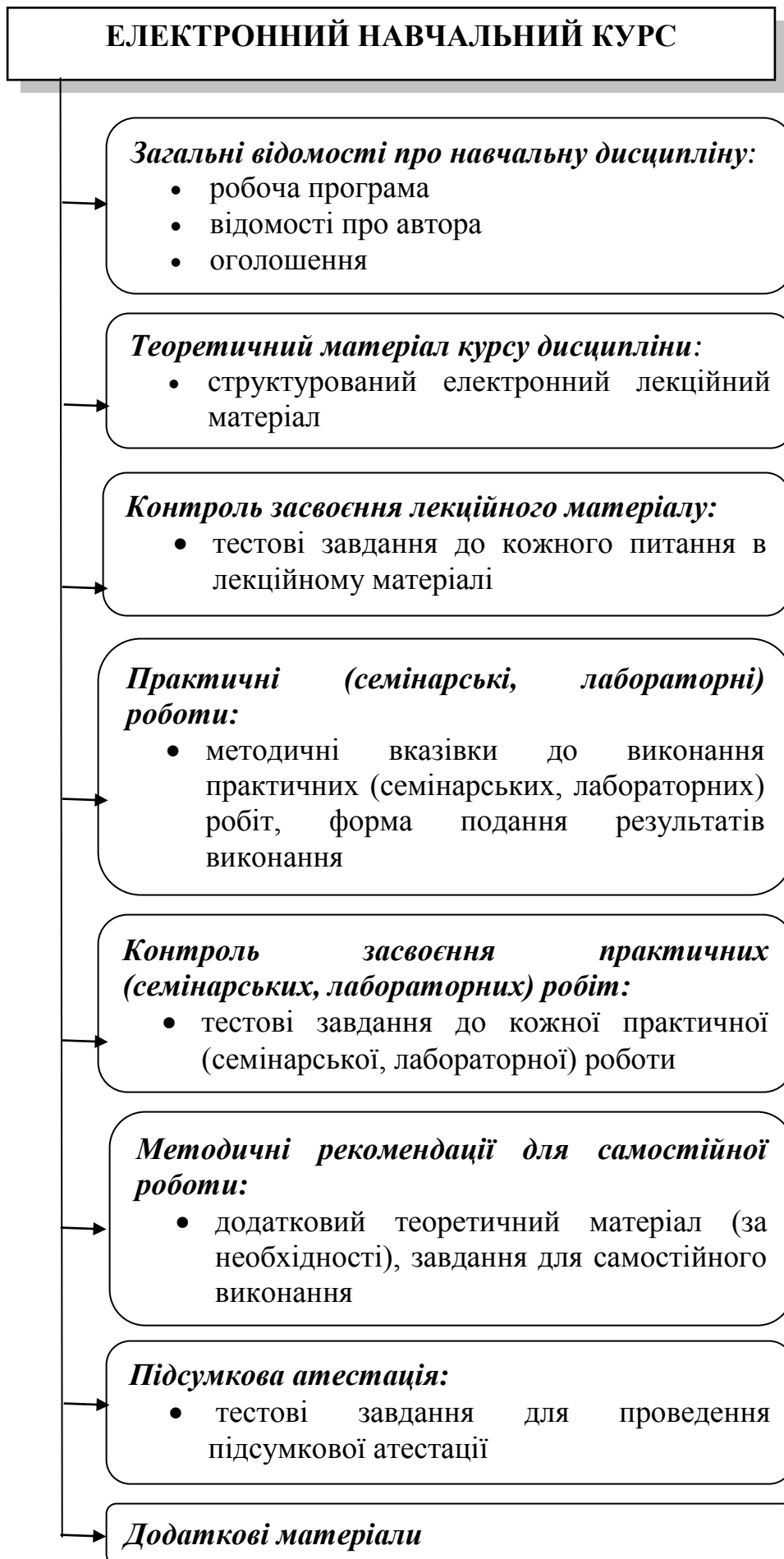

Рис. 1. Структура електронного навчального курсу

3. Сертифікація ЕНК

3.1 Сертифікація ЕНК здійснюється за допомогою проведення експертизи, яка передбачає оцінювання ЕНК експертами за трьома позиціями: структурно-функціональною, змістовно-науковою та методичною.

➤ *структурно-функціональна експертиза* передбачає аналіз наявності обов'язкових складових ЕНК та визначення відповідності кожної складової вимогам (критерії експертизи наведені у таблиці 1).

➤ *змістовно-наукова експертиза* передбачає аналіз науковості матеріалів курсу, відповідності змісту відповідної освітньо-професійної програми, цілям і завданням дистанційного курсу. Оцінюється актуальність змісту, новизна матеріалу, що подається, його завершеність і логічна узгодженість (критерії експертизи наведені у таблиці 2).

➤ *методична експертиза* передбачає оцінювання методичних аспектів організації дистанційного курсу, педагогічно-психологічних засад організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти та НПП, їх взаємодії, організації системи контролю. Різнобічність цієї експертизи вимагає залучення до її проведення фахівців з питань тестування, використання інтерактивних методів, сучасних інформаційно-освітніх технологій (критерії експертизи наведені у таблиці 3).

3.2 Експертиза ЕНК здійснюється групою фахівців, до якої включені:

- **фахівець з предметної області** для здійснення змістовно-наукової експертизи – експерт зі змісту;

- **фахівець з методики організації дистанційного навчання** для здійснення структурно-функціональної та методичної експертизи - експерт з методики дистанційного навчання.

3.3 Кожний експерт, залучений до експертизи, оцінює ЕНК за критеріями, наведеними у таблицях 1, 2, 3 складає експертний висновок за формою і подає його для розгляду комісії ТДАТУ з сертифікації ЕНК. Комісія приймає ЕНК для сертифікації за умови, що висновки експертів носять позитивний характер і по кожному виду експертизи набрано не менше 80 балів.

3.4 Комісію ТДАТУ з сертифікації ЕНК очолює проректор з науково-педагогічної роботи, а її склад затверджується відповідним наказом ректора ТДАТУ.

3.5 Порядок проведення сертифікації ЕНК:

- призначення експертів для здійснення експертизи ЕНК здійснюється на підставі рішення комісії ТДАТУ з сертифікації ЕНК;

- проведення експертизи відбувається згідно з даним Положенням, затвердженим ректором університету;

- висновки експерта зі змісту розглядаються на засіданні відповідної кафедри університету та затверджуються завідувачем кафедри, який несе відповідальність за якість змісту електронного навчального курсу.

3.6 Позитивне рішення комісії ТДАТУ з сертифікації ЕНК, сформоване на основі висновків експертів та презентації ЕНК автором, є підставою для подальшого його використання у освітньому процесі з грифом Університету «сертифіковано».

Таблиця 1. Критерії, за якими здійснюється структурно-функціональна експертиза

Складова ЕНК		Критерій	К-ть балів □
Загальна інформація про курс	Робоча програма навчальної дисципліни	Подано у форматі Веб-сторінки	10
		Наявність мети та завдань вивчення курсу, вимог до знань, умінь та навичок	
		Вказано кількість годин на вивчення кожного модуля	
		Відображаються назви тем	
		Наявність потижневого планування проведення лекційних та практичних (семінарських, лабораторних) занять у формі таблиці	
		Наявність потижневого планування виконання студентами завдань для самостійної роботи	
		Наявність розподілу оціночних балів за виконання різних видів навчальної діяльності з кожного модуля та таблиця співвідношень національних оцінок та оцінок ECTS	
		Наявність основних та додаткових друкованих джерел Інтернет-джерел з активними гіперпосиланнями	
	Оголошення	Подано у форматі форуму	*
Теоретичний матеріал		Електронні навчальні матеріали представлені у вигляді електронного посібника	1-30
Контроль засвоєння лекційного матеріалу		Наявність тестів для контролю кожного питання лекційного матеріалу	1-10
Практичні (семінарські, лабораторні) роботи		Наявність методичних рекомендацій для кожної практичної (семінарської, лабораторної) роботи та форми подання результатів виконаної роботи	1-20
Контроль засвоєння практичних (семінарських, лабораторних) робіт		Наявність тестів або практичних завдань для контролю засвоєння практичних (семінарських, лабораторних) робіт	1-10
Завдання для самостійної роботи		Наявність методичних рекомендацій з виконання самостійної роботи або додаткових навчально-методичних ресурсів для самостійного опрацювання завдань, форми подання результатів виконаного завдання	10
Модульний контроль		Наявність тесту або практичного завдання для модульного контролю. Тест для модульного контролю містить від 30 до 45 тестових питань	10
Підсумкова атестація		Наявність контрольних запитань Тест для підсумкової атестації містить 30 тестових питань.	* *
Всього			100

Таблиця 2. Критерії змістовно-наукової експертизи

Складова ЕНК		Критерій	К-ть балів
Загальна інформація про курс	Робоча програма навчальної дисципліни	Відповідає типовій навчальній програмі (програмі навчальної дисципліни). Заявлені в робочій програмі компетентності відповідають освітньо-професійній програмі з даної спеціальності Робоча програма зі скріншотом сторінок з підписами затвердження відповідно до «Положення про робочу програму навчальної дисципліни»	8
	Оголошення	У оголошеннях та форумах подані актуальні питання для обговорення	2
Теоретичний матеріал*		Кожну тему висвітлено в обсязі, достатньому для оволодіння здобувачами навчальним матеріалом, і в якості, доступної для сприйняття здобувачів	10
		Зміст тем курсу спрямований на придбання певної компетентності і отримання відповідного програмного результату, відображених у освітньо-професійній програмі	10
		Графічні зображення, моделі, формули, тощо, доречні, коректно виконані, відповідають меті їх використання	5
		Лінгвістична чистота навчально-методичних матеріалів	5
Контроль засвоєння лекційного матеріалу		Тест охоплює головне з кожного питання лекційного матеріалу та відповідає вимогам до знань, умінь та навичок, вказаним у робочій програмі	10
Практичні (семінарські, лабораторні) роботи**		Методичні вказівки з виконання практичної (лабораторної) роботи дають детальне пояснення щодо програми та методики виконання роботи, а їх зміст відповідає меті роботи та оволодінню вказаним у робочій програмі вміннями та навичками	10
		Наявність форми подання результатів виконаної роботи	5
Контроль засвоєння практичних (семінарських, лабораторних) робіт		Тест або практичне завдання охоплює головне з матеріалу практичної (семінарської, лабораторної) роботи та відповідає вимогам до знань, умінь та навичок, вказаним у робочій програмі	10
Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти		Додаткові навчальні матеріали або методичні вказівки з виконання завдань для самостійної роботи, або посилання на зовнішні інформаційні ресурси, подані в обсязі достатньому для самостійного оволодіння здобувачами навчальним матеріалом дисципліни	10
		Завдання для самостійної роботи передбачають науково-дослідну роботу здобувачів (якщо це передбачено навчальною програмою)	5
Модульний контроль		Завдання або тест охоплює головне з матеріалу модуля та відповідає вимогам до знань, умінь та навичок, заявленим у робочій програмі	5
Підсумкова атестація		Зміст контрольних запитань відповідає вихідним вимогам до знань, умінь та навичок. Тестові завдання сформовані таким чином, щоб охопити головне з навчального матеріалу всіх модулів курсу	5
Всього			100

Таблиця 3. Критерії методичної експертизи

Критерій	Розподіл балів	К-ть балів
Участь здобувачів вищої освіти та викладача у форумах	- активність на форумі більше 1 разу на тиждень; - активність на форумі 1 раз на тиждень і менше;	5 2
Представлення теоретичного матеріалу у вигляді електронного посібника	- матеріал структурований, поданий порціями, працюють гіперпосилання, наявні графічні зображення; - гіперпосилання працюють, матеріал розбитий на порції, недостатньо структурований, недостатньо графічних зображень; - гіперпосилань немає або працюють некоректно, матеріал неструктурований, немає графіки;	30 15 5
Подання методичних рекомендацій до виконання практичних (лабораторних, семінарських) робіт	- наявні чітка і однакова структура кожної роботи, зрозумілі і доступні завдання, які відповідають меті роботи, детальне роз'яснення щодо виконання завдань; - наявні чітка і однакова структура кожної роботи, зрозумілі і доступні завдання, які відповідають меті роботи, часткове роз'яснення щодо виконання завдання; - наявні чітка і однакова структура кожної роботи, зрозумілі і доступні завдання, які відповідають меті роботи;	20 15 5
Відповідність змісту завдань до практичних (семінарських, лабораторних) робіт поставленій меті	- зміст завдань повністю відповідає поставленій у роботі меті та сприяє придбанню здобувачами певних знань умінь і навичок, вказаним у робочій програмі; - зміст завдань частково відповідає поставленій у роботі меті та не зовсім сприяє придбанню здобувачами певних знань умінь і навичок, вказаним у робочій програмі;	10 5
Наповнення банку тестових питань	- більше 150 питань; - від 121 до 150 питань; - 120 питань;	10 8 5
Різноманітність типів тестових завдань	- 5 і більше різних типів; - від 3 до 5 різних типів; - 1-2 типи.	5 3 1

ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО

Експертний висновок

Діючи на основі «Положення про електронний навчальний курс», затвердженого
"___" _____ 20__ р., експерт

(прізвище, ім'я, по-батькові)

Здійснив (структурно-функціональну, змістовно-наукову, методичну) експертизу
електронного навчального курсу:

(назва ЕНК)

Розробленого для здобувачів вищої освіти _____ курсу, факультету _____,
ННІ ЗДО

авторами якого є:

(прізвище, ім'я, по-батькові)

у відповідності до критеріїв, викладених у Положенні.

Висновок експерта:

Сума балів _____

Підпис експерта _____

"___" _____ 20__ р.

*Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____,
протокол №__ від "___" _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

Погоджено:

Ректор ТДАТУ, професор
КЮРЧЕВ

Володимир

Проректор з НПП
ЛОМЕЙКО

Олександр

*Лише для змістовної експертизи

